ANUL VII. — No. 1877. EDITIA A TREIA MARŢI 31 MAIŬ 1894.

NUMERUL 10 BANI

ABONAMENTELE
INCEP LA 1 ŞI 15 ALE FIE-CĂREÏ LUNI
SI SE PLATESC TOT-D'A-UNA INAINTE

IN *Bucureştĭ* LA CASA ADMINISTRAŢIEÏ
DIN *Judeţe* ŞI *Streinătate* PRIN MANDATE POŞTALE

UN AN ÎN ŢARĂ	30 LEÏ, ÎN STREINĂTATE	50 LEÏ
ŞASE LUNĬ ..	15 » » »	25 »
TREÏ LUNĬ ..	8 » » »	13 »

Un numer în streinatate 20 banĭ

MANUSCRIPTELE NU SE INAPOIAZA

Adevĕrul

Să te fereştĭ Române de cuiŭ strein în casă
V. Alexandri.

NUMERUL 10 BANI

ANUNCIURILE
DIN *Bucureştĭ* ŞI *judeţe* SE PRIMESC *numaĭ la Administraţie*
DIN *Streinătate*, DIRECT LA ADMINISTRAŢIE ŞI *la toate oficiele de publicitate*

ANUNCIURĬ LA PAG. IV.....	0,30 b. linia
» » » III.....	2,— leĭ »
» » » II.....	3,— » »

INSERŢIELE ŞI RECLAMELE 3 LEĬ RÎNDUL.
La Paris, ZIARUL SE GĂSEŞTE DE VÎNZARE CU NUMERUL LA *kioşcul Nr. 192, Boulev. St.-Germain*

UN NUMER VECHIU 30 BANĬ

ADMINISTRAŢIA
PASAGIUL BĂNCEI NAŢIONALE (CASELE KARAGEORGEVICI)

Director politic: ALEX. V. BELDIMANŬ

REDACŢIA
PASAGIUL BĂNCEI NAŢIONALE (CASELE KARAGEORGEVICI)

IN JURUL CRIZEĬ

Orĭ ce-ar zice gazetele guvernamentale şi orĭ ce desminţirĭ, poruncite de sus, ne-ar da ele, noĭ vom susţine înainte că există actualmente, în sinul ministeruluĭ, o criză gravă şi iremediabilă.

Alcătuirea actuală a ministeruluĭ a fost precedată de lupte intestine între conservatorĭ, cu atît maĭ grozave cu cît eraŭ maĭ meschine.

In 1888, ameţiţĭ, aiuriţĭ de căderea liberalilor, cădere pe care eĭ nu o nădăjduiaŭ, conservatoriĭ lihniţĭ de atîta lungă şi g lăgioasă opoziţie, şi-aŭ perdut cumpatul.

Şi s'aŭ repezit să pue mîna pe putere, care maĭ de care, cu atîta sete, cu atîta rîvnă, cu atîta patimă neînfrînată, că i-am vĕzut insultîndu-se, călcîndu-se în picioare, mîncîndu-se între dînşiĭ cu o nespusă turbare.

Luptele dintre conservatorĭ pentru căpătarea puterei, constituesc o pagină tristă pentru istoria moravurilor politice ale acesteĭ ţărĭ.

In sfîrşit, toate fracţiunile în luptă, băgînd de seamă că desbinarea aceasta le poate fi fatală, aŭ încheiat armistiţiŭ sub firma Lascar Catargiu.

Lahovarişti, junimiştĭ, conservatorĭ purĭ şi de contrabandă, şi-aŭ împărţit caşcavalul bugetar în cele opt feliĭ reglementare şi s'aŭ pus pe rumegat.

Fie-care minister devenise o armă în mîna fracţiuneĭ respective, în care, prin promisiunĭ de tot felul, prin corupţiĭ morale şi materiale, prin intrigĭ şi alte arme demne de un vechiŭ partid istoric, fie-care ministru voia să-şĭ creeze o citadelă care să asigure, dacă nu preponderenţa, cel puţin existenţa fracţiuneĭ din care făcea parte.

Guzganiĭ ceĭ maĭ aprigĭ, carĭ aŭ ros maĭ adînc caşcavalul bugetar pus sub oblăduirea luĭ cuconul Lascar, aŭ fost de sigur Lahovariştiĭ.

Generalul Jack Lahovary în special a ştiut să cîştige în parte-ĭ aşa de bine pe toţĭ înalţiĭ funcţionarĭ de la ministerul de războiŭ, în cît înlocuirea luĭ cu un alt ministru, aparţinînd alteĭ fracţiunĭ conservatoare, să devie imposibilă pe viitor.

Şi iată că tocmaĭ aşa se întîmplă.

Jak căzut de la minister din pricină că-şĭ pusese sistemul de ingerinţe şi corupţie să funcţioneze prea repede, nu poate fi înlocuit cu nicĭ unul din generaliĭ noştri, —şi avem slavă Domnuluĭ, generalĭ şi mulţĭ şi doritorĭ de a fi miniştri.

Nicĭ făgăduelĭ, nicĭ ameninţărĭ n'aŭ putut sili pe vre-unul din eĭ să intre în vesparul lahovarist, în care, coloneiĭ Popescu, Tell şi Vartiade, oamenĭ devotaţĭ familieĭ Lahovary, ar fi făcut viaţa imposibilă nouluĭ ministru.

Conul Lascar, ca să pue capăt acesteĭ situaţiĭ de nesuferit, a oferit ministerul de războiŭ unuĭ lahovarist: generaluluĭ Manu.

Faptul acesta ar fi dat preponderanţă vădită în minister, elementuluĭ pur conservator faţă de elementul junimist.

Petre Carp care visează puterea numaĭ pentru el, nu putea să se împace cu treaba asta. De aceea, şiret ca tot-d'auna, a căutat nod în papură şi a voit să se retragă din minister *cu scopul de-a se alege preşedinte la Cameră*, în locul generaluluĭ Manu.

Combinaţia era simplă de tot: sub un pretext oare-care, D-niĭ Marghiloman şi Ghermani s'ar fi retras la toamnă din minister provocînd o criză, Regele ar fi consultat maĭ întîiŭ pe preşedintele Camereĭ ca de obiceiŭ, şi şiretul Petre Carp s'ar fi însărcinat să formeze cabinetul sprijinindu-se pe o parte din liberalĭ.

Adecă a doua ediţie a celor ce s'aŭ petrecut la 1888, cu deosebire că de data asta conservatoriĭ purĭ eraŭ să fie ceĭ păcăliţĭ.

Dar dacă bătrîneţele iaŭ omuluĭ o parte din facultăţĭ, şiretenia tot îĭ rămîne.

Această armă a bătrîneţelor nu-ĭ lipseşte generaluluĭ Manu. Ghicind planul şefuluĭ junimiştilor, generalul ĭ-a propus D-luĭ Carp următoarea condiţie: *Eŭ primesc ministerul de războiŭ, ĭ-a zis generalul, primesc ca şi D-ta să te retragĭ din minister şi să te alegĭ preşedinte al Camereĭ,* **garantează-mĭ însă că D-niĭ Marghiloman şi Ghermani nu se vor retrage la toamnă din minister.**

Ca răspuns la această propunere, care-ĭ strica toată savanta combinaţie, D. Carp a plecat furios, ameninţînd că demisionează imediat.

Conul Lascar ĭ-a răspuns textual:

— *Atuncĭ demisionăm cu toţiĭ!* Adică provocăm criza şi tot eŭ formez cabinetul... dar fără junimiştĭ.

De-o-cam-dată ast-fel staŭ lucrurile. Pentru un moment pare că D. Carp îşĭ pleacă capul înaintea furtuneĭ, văzîndu-se demascat şi ameninţat să piardă totul, voind să cîştige totul.

Dar, în aşteptare, ministerul de rĕzboiŭ rămîne vacant, înaintările la gradul de general şi înaintările în magistratură trebuesc să se facă.

Iată cele treĭ stîncĭ îngrozitoare de care se va isbi şi se va sfărâma fără doar şi poate barca conservatoare, mînaţĭ de vijelia poftelor nebune a fracţiunelor duşmane care compun ministerul.

Desmintă-ne gazetele guvernamentale cît vor pofti—se va vedea însă în curînd dacă sîntem saŭ nu bunĭ proorocĭ.

I. Theodorescu.

LA JURAŢI

La cîte-va zile de interval, două instanţe judecătoreştĭ daŭ două soluţiunĭ cu totul deosebite, în chestia judecăreĭ, de către tribunalele ordinare, a sătenilor resvrătiţĭ.

In ziua de 23 Maiŭ, Curtea de Apel din Galaţĭ, avînd a judeca procesul ţăranilor resculaţĭ din judeţul Tutova, e sezitată de un incident de incompetenţă. Apărarea îĭ cere să-şĭ decline competenţa, ca procesul să meargă înaintea Curţeĭ cu juraţĭ.

Curtea însă respinge incidentul şi reţine fondul.

După cîte-va zile aceiaşĭ chestiune se prezintă înaintea tribunaluluĭ de Falciŭ în procesul ţăranilor de la Ţifu şi Băşeştĭ, şi Tribunalul o rezolvă într'alt sens: el se declară incompetent şi găseşte că e loc de a se trimite afacerea înaintea juraţilor.

Cum se face ca într'o asemenea importantă chestiune două instanţe să aibă părerĭ aşa deosebite?

Lucrul nu se poate explica de cît prin intervenţiĭ maĭ înalte. — Ordinul de sus, a găsit într'un loc magistraţĭ maĭ independenţĭ, într'altul maĭ plecaţĭ, acĭ a avut efect, dincolo nu.

In modul cum s'a calificat faptul dintîiŭ de judecătoriĭ de instrucţie de la Tutova şi Fălciŭ, nicĭ nu maĭ încape îndoială că afacerea trebue să meargă înaintea juraţilor. Şi aceasta e atît de adevărat, în cît acum în Bacăŭ şi în cele-l'alte părţĭ, judecătoriĭ aŭ primit ordinul să nu maĭ acuze pe ţăranĭ de cît numaĭ pentru *ultraj*, fapt pentru care nu pot să meargă de cît înaintea tribunalelor.

Cînd e vorba însă de rebeliune, care e pasibilă de pedeapsa recluziuniĭ, apoĭ lucrul se schimbă şi nu maĭ poate fi vorba de tribunale ordinare.

Şi apoĭ în afară de aceasta, numaĭ Curtea cu juraţĭ va putea analiza toate împrejurările anterioare a pretinselor rescoale, va putea cîntări toate faptele, va putea ţine seamă de toate suferinţele îndurate—dînd toată latitudinea cestiuniĭ şi examinînd'o sub toate feţele eĭ.

Chestiunea de drept rĕmîne acĭ pe al doilea plan.—Acĭ e vorba numaĭ de chestiĭ de fapt, căcĭ trebue a se ţine seamă de întreg complexul de fapte economice sociale, care a adus la exasperare pe acest îndelung răbdător popor şi l-a împins la cîte-va fapte de violenţă—pentru care a pătimit în deajuns pînă acum.

Dar, guvernul se teme, că trimiţînd pe sătenĭ înaintea juraţilor, aceştia i-ar achita; şi achitarea aceasta dacă ar fi dreaptă şi umană, nu ĭ maĭ puţin adevărat că ar fi o complectă palmă pentru guvern.

De ce se teme însă guvernul conservator, nu va scăpa.

C.

MONOPOLIZAREA AURULUĬ

Unde va ajunge lumea cu aglomerarea capitalurilor în cîte-va mîinĭ?

Acum se vorbeşte despre un plan al caseĭ Rothschild, de *a monopoliza producţiunea auruluĭ* din Transvaal (Africa de miază-zi).

Producţiunea auruluĭ în Transvaal creşte necontenit. In anul 1891 s'aŭ realizat 65 de milioane de francĭ, în anul 1892, 109 milioane, în anul trecut 133, iar pentru anul acesta se aşteaptă o producţiune de vr'o 180—190 de milioane.

Cîştigul curat capitalizat se socoteşte pînă acum la cel puţin un miliard, fără a se socoti capitalul care zace în instalaţiunĭ.

In casul cînd casa Rothschild îşĭ va realiza intenţia de a monopoliza isvorul principal de producţiune al auruluĭ, care azĭ, după detronarea argintuluĭ e singurul metal de schimb recunoscut universalmente, este evident că ea va avea în mînă toată chestiunea schimbuluĭ, putînd prin reducţiunea saŭ prin sporirea producţiuneĭ să dea naştere la adevărata revoluţiune de preţurĭ.

Toate acestea le anunţă un ziar financiar, *Deutsche Oekonomist*, care maĭ observă cu această ocazie că dejá casa Rothschild cu capitalurile eĭ uriaşe e stăpînă pe o mulţime de terenurĭ economice. Orĭ unde ar voi, această casă, dacă ar vrea, ar putea să dărîme, să reducă la sapă de lemn situaţiele cele maĭ bine reputate.

Insaşĭ gazeta capitalistă citată se sperie de această putere funestă la care se poate ajunge prin aglomerarea necontenită a capitalurilor şi zice că, dacă aceasta va continua, «omenirea va fi aruncată necesarmente în braţele socialismuluĭ».

V.

CRIZA ITALIANĂ

Roma, 28 Maiŭ. — Criza este staţionară. Ziarele zic că D-niĭ Crispi, di Rudini şi Zanardelli nu aŭ putut să se pue de acord în privinţa programuluĭ financiar.

D. Crispi a conferit azĭ cu regele.

După unele ziare, demisiunea cabinetuluĭ va fi refuzată; guvernul se va prezenta Camereĭ şi va provoca un vot.

BANCA AGRICOLĂ

Mariĭ noştri capitalişti s'aŭ repezit ca nişte corbĭ flămînzĭ asupra aceşteĭ instituţiĭ financiare.

Faţă de criza agricolă care ne bîntue, ştiind deja de la creditele fonciare urbane şi rurale că bieţiĭ debitorĭ o dată intraţĭ în capcană scapă numaĭ cu trupul şi cu sufletul, bogătaşiĭ noştri aŭ înţeles ce gheşefturĭ colosale vor putea realiza cu ajutorul aceşteĭ nuoĭ instituţiĭ financiare.

Vaĭ de ceĭ împrumutaţĭ! Din împrumut în împrumut, din dobînzĭ adăogate la capete, vor ajunge la ruina totală în scurt timp.

Moşiĭ întinse şi mănoase vor intra în posesia bănceĭ, iar acţionariĭ vor încasa profiturĭ imense pe care se vor grăbi să le svîrle pe uşĭ şi pe ferestre, în luxurĭ nebune şi la masa verde.

Afară de asta, banca agricolă va înmulţi, pe lîngă averea acţionarilor şi puterea lor politică. Vaĭ de debitorul care ar îndrăsni să nu voteze conform poliţelor pe care le va avea, poliţe carĭ în timp de alegerĭ vor juca rolul bîtelor şi al jandarmilor celor maĭ supuşĭ şi maĭ nemiloşĭ.

Iată pentru ce conservatorĭ şi liberalĭ s'aŭ năpustit cu furie asupra acţiunilor şi aŭ căutat, fie-care, să le acapareze numaĭ pentru dînşiĭ.

Acum se sfădesc de la împărţeală şi se acuză uniĭ pe alţiĭ de şarlatanĭ şi necinstiţĭ.

Colectiviştiĭ aŭ Banca Naţională, conservatoriĭ aŭ guvernul—şi acum e bătae mare între aceste două marĭ puterĭ.

Orĭ-cine va învinge, pentru noĭ e egal. Constatăm numaĭ că setea ambelor partide după cîştig şi după influenţă politică, e mare, e nesfîrşită.

I. Th.

Opinia luĭ Bonifas

Toate eraŭ bune, maĭ lipsea numaĭ opinia luĭ Bonifas asupra evenimentelor din săptămînile trecute.

De aceea Bonifas a luat direcţiunea unuĭ supliment de gazetă ca să împlinească această lacună simţită în propăşirea neamuluĭ romînesc.

Iar opinia luĭ iat-o:

E că organizarea preseĭ *de astă-zi* (nu a celeĭ din veacul trecut) *caută* să fie *silit* modificată... Să nu apară *cel* care nu poate avea redactorĭ bunĭ...

Şi, după ce a hărăzit ţăreĭ acest *învĕţămînt*, Bonifas, ca să arate că e şi om consecvent, a hotărît *să nu maĭ apară*.

Cr.

REGE, MINIŞTRI ŞI JANDARMI

Regele s'a întors în ţară şi supuşiĭ săĭ sfetnicĭ s'aŭ întrunit să-ĭ dea samă de cele ce s'aŭ întîmplat în lipsa luĭ.

Sfezĭ pentru împărţeala putereĭ, cancanurĭ politice, ar fi trebuit să fie lăsate de-o parte pentru a se da întâietate mareĭ şi sîngeroaseĭ drame desfăşurate maĭ zilele trecute în unele judeţe din Moldova: *revoltele ţărăneştĭ*.

Ce-aŭ spus miniştriĭ Regeluĭ despre aceste răscoale? De sigur că i-aŭ înşirat toate minciunele şi inepţiile pe care le-aŭ servit şi opinieĭ publice, prin canalele lor de scurgere: presa reptiliană.

Despre adevăratele cauze ale revoltelor, despre mizeria neagră, despre birurile grele, despre sălbătăcia administraţieĭ şi barbaria soldăţimeĭ, de sigur că miniştriĭ n'aŭ zis un cuvînt.

Proba cea maĭ evidentă că guvernul nu vrea să-şĭ recunoască vina şi să ia măsurĭ de împăciuire raţionale şi blajine, e că consiliul de miniştri în loc să hotărască suspendarea legilor nedrepte şi a birurilor nesuferite, *a hotărît înfiinţarea cît maĭ grabnică a jandarmerieĭ rurale.*

Va să zică conservatoriĭ vor să toarne undelemn peste foc, vor să complice şi maĭ mult sistemul de apăsare şi să îngreneze şi maĭ mult birurile, — căcĭ tot ţărănimea va trebui să plătească şi pe jandarmĭ.

Şi aŭ curajul aceştĭ siniştri făuritorĭ de lanţurĭ aceştĭ vampirĭ nemiloşĭ carĭ după ce sug sîngele victimeĭ îĭ înfig şi cuţitul, în piept dacă ea îndrăsneşte să cîrtească saŭ măcar să-şĭ plîngă întâcere durerile, să ne acuze pe noĭ că sîntem instigatoriĭ revoltelor.

Reptilele guvernuluĭ aŭ îndrăsnit să spue că ţăraniĭ se revoltă din pricina broşurilor pe care socialiştiĭ le răspîndesc la ţară.

Desfidem să ni se citeze un singur rînd din acele broşurĭ, în care ţăraniĭ să fie îndemnaţĭ la răscoale.

Broşurile care revoltă ţărănimea şi care se împart prin îngrijirea guvernuluĭ în toate unghiurile ţăreĭ, sînt acele care conţin înşirarea noilor birurĭ pentru cler şi pentru jandarmĭ.

Să se stîrpească broşurile acelea, să se urmărească autoriĭ lor, — şi pacea va domni pretutindenĭ.

T.

UN PROGRAM DE LUPTĂ

Radicaliĭ englejĭ. — Cuvintele de ordine pentru apropiata luptă electorală. — Reformele cele maĭ urgente.

Deja aŭ început a ieşi la iveală programele diferitelor partide pentru importantele alegerĭ care vor trebui să se facă în curînd în Englitera.

Ceĭ dintîiŭ carĭ intră în luptă sînt radicaliĭ. Zilele trecute eĭ aŭ ţinut în ospelului Westminster din Londra o conferinţă sub preşidenţia luĭ Philipp Stanhope, şi aŭ stabilit cuvintele de ordine pe care le vor avea înscrise pe viitoarele lor steagurĭ de luptă.

Conferenţa a fost deschisă printr'un discurs al lui Stanhope, care a declarat că radicaliĭ englejĭ ar fi gata să sprijinească din toate puterile lor un guvern liberal, cu condiţia însă ca acesta să purceadă pe calea largă a reformelor democratice. E vorba de principiĭ, nu de oamenĭ.

Apoĭ a vorbit Labouchère, care a cerut *desfiinţarea Camereĭ lorzilor*. Legile votate de Camera comunelor să se supună direct aprobăriĭ coroaneĭ. Argumentul cel maĭ puternic al oratoruluĭ a fost: cum poate să se împace existenţa uneĭ Camere *nerĕspunzĕtoare* faţă de nimenĭ cu principiul guvernăreĭ naţiuneĭ prin ea însăşĭ? Propunerea luĭ Labouchère s'a primit în unanimitate.

Sir Charles Dilke a propus apoĭ *votul universal* fără restricţiunĭ. Wgnford Phillips a propus un amendament pentru dreptul de vot al femeeĭ, după un alt discurs al luĭ Charles Dilke însă această chestiune s'a lăsat de astădată în suspensiune.

S'a trecut apoĭ la *chestia socială*.

Deputatul Karley a propus ca statul să fie un patron-model. *Numărul orelor de lucru să se reducă prin lege* maĭ întîiŭ pentru lucrătoriĭ de mine, apoĭ şi pentru ceĭ-l'alţĭ lucrătorĭ.

Criticînd starea de lucrurĭ actuală, Karley a arătat că de şi s'aŭ adus unele legĭ pentru asigurarea lucrătorilor în cazurĭ de accidente şi de bătrîneţe, precum şi pentru reducerea orelor de lucru, dar nicĭ aceste legĭ incomplecte nu se aplică cu sinceritate; în atelierele statuluĭ chiar, munca peste timpul normal e în regula generală.

S'aŭ maĭ propus apoĭ şi s'aŭ votat: controlarea de către stat a comerţuluĭ cu băuturĭ spirtoase şi fixarea unuĭ maximum al dotaţiunilor membrilor familieĭ regale, peste care să nu se maĭ treacă.

In materie de politică exterioară s'a propus şi s'a admis în unanimitate a se sprijini ideia aplanăreĭ conflictelor dintre state prin tribunale de arbitraj internaţional.

E evident că cu un asemenea program, radicaliĭ englejĭ nu vor putea merge în viitoarele alegerĭ alăturĭ de liberalĭ. Aşteptăm să vedem şi programul acestora.

Vest

TELEGRAME

Paris, 28 Maiŭ. — D. Guérin a comunicat consiliuluĭ de miniştri o telegramă a guvernuluĭ englez, care declară că sănătatea luĭ Cornelius Herz nu permite să fie adus dinaintea tribunaluluĭ din Bowstreet. Prin urmare şi conform ordinuluĭ de zi al Camereĭ de la 10 Maiŭ, instrucţiunea deschisă în contra luĭ Cornelius Herz va fi continuată, în lipsă, dinaintea justiţieĭ franceze.

Camera a votat proiectul caselor de retragerĭ pentru muncitoriĭ din minĭ adoptat de Senat.

Berlin, 28 Maiŭ.—Ziarele anunţă din Petersburg că ministrul de interne s'a exprimat pentru oprirea emigraţiuniĭ de muncitorĭ streinĭ în Rusia, căcĭ sînt destuĭ lucrătorĭ; afară numaĭ dacă ar fi pentru lucrările din Trans-Caucazia.

DIN CRAIOVA

(Corespondenţă specială a ziaruluĭ *Adevĕrul*)

Dezastru

O furtună puternică, amestecată cu grindină de mărimea unuĭ oŭ de porumbiel, a devastat Vinerĭ seara împrejurimile Craioveĭ. *Viile sînt cu desăvîrşire distruse.* Grindina a căzut în aşa mare cantitate, în cît — după potolirea furtuneĭ a trebuit să fie ridicată cu lopata din curţile ţăranilor. Corturile soldaţilor, care se găseaŭ în tabără, aŭ fost smulse de furtună şi aruncate la o depărtare enormă. Dezastrul a ţinut aproape jumătate de ceas. Din fericire n'avem de înregistrat nicĭ un accident de persoane.

Dezastrul de la 27 Maiŭ

Ştirile, ce sosesc astă-zĭ din comunele devastate de ciclonul de la 27 Maiŭ, sînt îngrozitoare. In comunele Balta-verde, Malu-mic, Malu-mare, Circea şi Coşovenĭ, nu se maĭ zăreşte un spic de grîŭ; grindina şi furtuna aŭ lăsat în urma lor o jale de nedescris. Ţăraniĭ sînt reduşĭ la cea maĭ neagră mizerie.

Din nenorocire, maĭ avem de înregistrat şi moartea a treĭ soldaţĭ din tabăra de la Balta-verde, care aŭ fost surprinşĭ în timpul furtuneĭ, sub o şatră ce s'a dărîmat. In comuna Circea, 4 copiĭ, în vîrsta de 10—12 anĭ, care se găseaŭ cu vitele pe cîmp, aŭ fost omorîţĭ de grindină, — iar vitele rănite. Locuitoriĭ sînt încă sub emoţiunea pricinuită de acel dezastru. Tabloul, ce se face de martoriĭ oculari, e înspăimîntător: în mijlocul unuĭ întuneric profund vaetele victimelor, răcnetele animalelor şi trosnirea copacilor smulşĭ din rădăcină saŭ frînţĭ pe la mijloc, alcătuiaŭ toate la un loc un urlet sinistru. Pagubele sînt imense. Proprietariĭ moşiilor distruse aŭ intenţia de a semăna porumb pe ogoarele devastate.

Iob.

HIGIENA PUBLICĂ!

Este o vorbă romînească: *Dacă facĭ biserică... pune-ĭ și cruce*; dacă primăria capitaleĭ ar fi ținut cont de zicătoarea asta, atuncĭ de sigur că șoseaua Mihaiŭ Bravul n'ar fi fost înregistrată în această rubrică:

Iată de ce este vorba:

De o parte și de alta a acesteĭ șosele sînt niște șanțurĭ foarte largĭ, dar necurățate de anĭ; venind ploile, apa s'a iezit în ele și ast-fel că s'aŭ format niște mocirle cu apă verde și greŭ mirositoare și carĭ viciază atmosfera din prejur; deosebit de asta maĭ sînt în dreptul prăvăliilor niște podețe, sub care se obicinuește a se arunca toate murdăriile ca să *nu se vadă;* ar trebui ca primăria, care a făcut șoseaua să caute să-ĭ pue și... un cantonier, care să curețe măcar șanțurile, cît despre drumul mare nicĭ vorbă nu e că vă rămîne tot necurățat.

Credem că se va ține cont de această cerere și nu vom fi nevoițĭ de a maĭ reveni asupra acestuĭ *lung* cuibar de infecție și bolĭ.

***

Ni se scrie că la cișmeaua cea mică din Filaret, se adapă vitele și oameniĭ ĭșĭ spală picioarele.

Este știut că din numita cișmea se aduce apă și în Bucureștĭ. Ast-fel că se pot naște o mulțime de epidemiĭ.

Cerem autorităților să ia măsurile cuvenite.

***

Aflăm că D. Th. Marovicĭ, dentist romîn, doctor în chirurgia dentară de la facultatea din Filadelfia, a trecut cu succes examenele de libera practică în țară.

ȘTIRĬ MĂRUNTE

Ni se scrie din Bîrlad că directoarea externatuluĭ de fete din acel oraș, D-na Natalia Drouhet, a publicat de curînd a șasea dare de seamă anuală asupra mersuluĭ școaleĭ ce dirijează. Acest anuar făcut în felul publicațiilor analoage din străinătate — unde fie-care școală secundară are un asemenea anuar — s'a tipărit cu cheltuelile corpuluĭ profesoral al externatuluĭ din Bîrlad și nu cu subvențiĭ de la ministeriŭ, ceia-ce face și maĭ meritoasă această întreprindere. De asemenea D-na Drouhet a maĭ introdus și alte inovațiĭ în școala ce dirijază.

PLÎNGERI

Ni se denunță că D. Ștefan Păscalescu, taxator la vama Verciorova, face diferite șicane atît funcționarilor subalternĭ cît și publiculuĭ. Atragem atenția D-luĭ ministru de finanțe.

***

Ni se denunță că grecul Tudor Anastasiu, pe care l-am maĭ înfierat și altă dată în *Adevĕrul*, continuă a face nenumărate abuzurĭ și hoțiĭ și a exercita fără nicĭ un drept comerciul băuturilor spirtoase în comuna Dor mărunt județul Ialomița. Săteniĭ aŭ făcut în maĭ multe rîndurĭ petițiĭ la ministrul de finanțe, dar zadarnic. Eĭ sînt hotărîțĭ să-șĭ facă singurĭ dreptate în caz cînd nicĭ de astă dată nu li se va asculta glasul.

LEW TOLSTOI

UN SURGHIUNIT

In orașul Vladimir trăia tînărul negustor Aksionow, proprietarul a două prăvăliĭ și al uneĭ case.

Aksionow cel cu buclele brune se bucura de o înfățișare foarte bună, era cîntăreț de romanțe și tot-d'auna cel maĭ vesel dintre toțĭ. Ca tînăr, bea mult și, cînd se îmbăta, avea harțag; dar de cînd se însurase, lăsase băutura și rar de maĭ trăgea cîte un gît.

O dată, vara, Aksionow se duse la bîlciul de la Nijni-Navgorod. Cînd îșĭ luă remas bun de la familie, nevastă-sa zise:

— Ivan Dimitrievicĭ, nu pleca astăzĭ, te-am văzut răŭ în vis.

— Tu te temĭ mereŭ ca nu cum-va să mă daŭ la beție la bîlciŭ.

Femeea respunse:

— Nu știŭ singură de ce mă tem, dar vis răŭ am avut — am visat că te întorcĭ din tîrg și cum îțĭ scoțĭ căciula din cap, capul ți-ĭ cărunt de tot.

Aksionow rîse.

— Asta înseamnă cîștig. Să știĭ că o să-mĭ meargă bine negoțul și că o să aduc darurĭ scumpe.

Și-șĭ luă rămas bun de la familie și plecă.

La jumătatea drumuluĭ ajunse pe un negustor cunoscut al luĭ și traseră amîndoĭ la aceeașĭ gazdă. Băură împreună ceaiŭ și se culcară în două odăĭ vecine. Luĭ Aksionow nu-ĭ plăcea să doarmă mult, în toiul nopțeĭ se sculă, deșteptă pe vizitiŭ și-ĭ porunci să pue caiĭ, ca să umble pe răcoare. Pe urmă se duse în casă, făcu socoteala cu hangiul și plecă.

După ce făcu vr'o 40 de verste, poposi pentru a da de mîncare cailor, se odihni în cîrciumă, pe la ameazĭ se duse în tindă, porunci să se pue samovarul, îșĭ luă chitara și începu să cînte. De o dată vine, cu sunete de zorgalăĭ, o troică, un slujbaș însoțit de doĭ soldațĭ, se dă jos, se apropie de Aksionow și-l întreabă: cine e, de unde e? Aksionow spune totul lămurit și întreabă dacă nu poftesc să ia ceaiul cu dînsul. Slujbașul însă nu maĭ contenește cu întrebările: unde a petrecut noaptea din urmă? dacă a fost singur saŭ cu un negustor? Dacă a văzut pe negustor dimineața? De ce a plecat cu noaptea în cap de la han? Aksionow se minunează de atîtea întrebărĭ și adaogă:

— De ce mă iscodițĭ? Doar nu-s tîlhar, nicĭ hoț. Călătoresc pentru afacerile mele. De ce să vă daŭ socoteală?

Atuncĭ slujbașul chemă pe soldațĭ și zise:

— Eŭ sînt judecătorul de țară și pun întrebărĭ, pentru că negustorul, cu care tu aĭ petrecut noaptea din urmă, a fost ucis. Arată-țĭ bagajul. Voĭ căutați-l.

Intrară în casă, deschiseră cufărul și geanta și începură să caute. De o dată judecătorul scoase din geantă un cuțit și strigă:

— Al cuĭ e cuțitu ăsta?

Aksionow se uită; el vede că s'a scos un cuțit plin de sînge și se sperie.

— Cum a venit sîngele pe cuțit?

Aksionow voi să respundă, dar nu putu scoate o vorbă fără să tremure.

— Eŭ... nu știŭ, eŭ... cuțitul nu l'am... nu e al meŭ...

Atuncĭ judecătorul zise:

— Dimineața negustorul a fost găsit ucis în pat. Afară de tine, nu se afla nimenĭ în han, care să fi putut sevîrși fapta asta; afară de asta, casa era încuiată pe dinăuntru. Cuțitul plin de sînge se găsește la tine în geantă și chiar fața ta te dă de gol. Mărturisește cum l-aĭ ucis și de cîțĭ banĭ l-aĭ jefuit.

Aksionow jură, că nu e dînsul făptuitorul; că el n'a maĭ văzut pe negustor după ce aŭ băut ceaiul împreună; că are la sine numaĭ cele opt miĭ de ruble ale sale și că nu e al săŭ cuțitul. Plînsul îĭ înneca aproape glasul, era palid și tremura de groază ca un vinovat.

Judecătorul porunci soldaților să-l lege. Cînd îl aruncară în trăsură cu picioarele legate, el îșĭ făcu cruce și plînse. Bagajul și baniĭ i se luaseră, acuma-l duseră în tîrgul cel maĭ apropiat la închisoare.

Pentru ca să afle ce fel de om este, întrebară la Vladimir. Negustoriĭ precum și în genere locuitoriĭ Vladimiruluĭ mărturisiră, că Aksionow trăise cam usuratec ca holteiŭ, dar că fără îndoială este om de treabă. Judecata rămase cu părerea că el a ucis pe negustorul din Riazan și că ĭ-a furat două-zecĭ de miĭ de ruble.

Nevasta luĭ Aksionow se chinuia și nu știa ce să creadă. Amîndoĭ copiiĭ eraŭ micĭ; unul era încă de țîță. Ea îșĭ luă copiiĭ și se duse cu dînșiĭ în orașul în care bărbatu-săŭ zăcea la închisoare. Maĭ întîiŭ nu-ĭ dădu drumul la dînsul; dar cînd se rugă mult de autoritate, o duseră la bărbatul săŭ. Cînd îl zări în haine de pușcăriaș, în lanțurĭ, la un loc cu hoțiĭ, căzu la pămînt și multă vreme nu-șĭ veni în fire. Pe urmă se puse cu copiiĭ lîngă bărbatu-săŭ și începu să-ĭ povestească despre toate cele de acasă și-l întrebă despre toate cele ce se petrecuseră cu dînsul. El îĭ povesti toate. Ea zise:

— Și ce are să se întîmple acuma:

Atuncĭ el:

— Trebue rugat Țarul. Doar nu pot să mă prăpădesc nevinovat.

Femeea-ĭ spuse că a și dat jalbă la împărat, dar că n'a ajuns acolo. Aksionow plecă, fără a răspunde, capul. Atuncĭ femeea zise:

— Nu de geaba am văzut eŭ — îțĭ aducĭ aminte în vis, că aĭ albit. Acuma aĭ albit de necaz. N'ar fi trebuit să plecĭ atuncĭ. Ea îl mîngîiă pe păr și zise maĭ departe: Vania, prietenul inimeĭ mele, spune femeeĭ tale, nu eștĭ tu făptașul?

Aksionow respunse numaĭ:

— Și tu?

El îșĭ acoperi fața cu mîinele și plînse. Pe urmă veni soldatul și spuse neveste ĭ și copiilor să plece. Aksionow îșĭ luă cel din urmă rămas bun de la familie.

După ce plecă femeea, Aksionow se gîndi iar la cele ce se vorbiseră. La gîndul că și ea-l bănuia și putuse să-l întrebe dacă-ĭ el ucigașul negustoruluĭ, îșĭ zise singur: afară de D-zeŭ nimenĭ nu poate ști adevărul, numaĭ la el trebue să te rogĭ, îndurare numaĭ de la el poțĭ aștepta. De aci înainte el nu maĭ dădu nicĭ o jalbă, nădejdea o părăsise și se ruga numaĭ luĭ D-zeŭ.

Aksionow fu osîndit la loviturĭ de cnut și la munca silnică. Osînda judecățeĭ fu adusă la îndeplinire.

Il bătură cu cnutul. După ce i se vindecară rănile, îl trimiseră cu alțĭ osîndițĭ în Siberia.

Două zecĭ și șase de anĭ petrecu el în închisoarea. Părul îĭ se făcu alb ca zăpada, lungă, îngustă și căruntă îĭ crescu barba. Veselia-ĭ pierise. Umbla gîrvobit și încet, vorbea puțin, nu rîdea nicĭ o dată, se ruga mult.

In închisoare Aksionow învăță meșteșugul cizmărieĭ. Din cîștigul săŭ îșĭ cumpără o evanghelie și citea într'însa cînd era lumină în închisoare. La serbătorĭ cînta în biserică în cor — glasul tot frumos îĭ era. Autoritatea îl iubea pe Aksionow pentru umilința luĭ, tovarășiĭ de nenorocire îl stimaŭ, îĭ ziceaŭ: «Moșule» și «Omul luĭ D-zeŭ». Dacă eraŭ de dat jalbĭ la o cîrmuire, pe dînsul îl trimeteaŭ; dacă se iscaŭ certurĭ între pușcăriașĭ, pe dînsul îl chemaŭ ca să-ĭ împace.

Nimenĭ din familie nu-ĭ scria; nu știa dacă femeea și copiiĭ maĭ trăesc încă.

(Sfîrșitul mîine).

INFORMAȚIUNI

Din Transilvania

Membriĭ condamnațĭ aĭ comitetuluĭ național s'aŭ întrunit ierĭ toțĭ în Sibiŭ pentru a delibera asupra situațiuneĭ.

Eĭ sînt supraveghiațĭ de poliție.

***

Patru elevĭ romînĭ aĭ liceuluĭ unguresc din Sibiŭ aŭ fost eliminațĭ, din causa că ar fi făcut manifestațiĭ la gară D-luĭ Dr. Rațiŭ.

Direcțiunea liceuluĭ a maĭ dat în judecată încă 100 de elevĭ romînĭ; instrucția în potriva lor urmează.

***

Furia ungurilor din Cluj s'a deslănțuit asupra D-luĭ Coroianu.

Biroul advocaților l'a suspendat din exercițiul profesiuneĭ de avocat și l'a dat în judecată pentru fals în acte publicv.

Unguriĭ afirmă că D. Coroianu ar fi falșificat cîte-va pașapoarte pentru a veni în țară.

Sesiunea curților cu jurațĭ se va deschide Mercurĭ 1 Iunie. La Curtea din Ilfov, cel d'întîiŭ proces care se va desbate, va fi acela al falșificatorilor de bilete de bancă de cîte 20 leĭ.

Se știe că falșificatoriĭ sînt de loc din comuna Cîrtojani, afară de patru preoțĭ care sînt din niște comune învecinate. Intre implicațiĭ în acest proces este și învățătorul și preotul comuneĭ sus numite.

In total sînt 9 acuzațĭ și anume: 5 preoțĭ, un învățător și 3 indivizĭ de meseriĭ diferite.

Inaintea Curțeĭ cu jurĭ din Botoșanĭ, se va judeca la 1 Iunie procesul răsculaților din comuna Tudora, carĭ aŭ ucis pe primarul comuneĭ.

Cu toată desfășurarea forțeĭ polițienești și a armateĭ în Dolj, banda luĭ Mărunțelu n'a putut fi prinsă pînă acum.

In urmărirea bandeĭ a plecat și D. căpitan Forescu, șeful siguranțeĭ din capitală, cu doĭ agențĭ, dar în zadar.

Știțĭ cît a costat „menținerea păceĭ înarmate" în cursul anuluĭ trecut pe statele europene? Patru miliarde și 69 milioane de leĭ! Iar manevrele 50 de milioane. In total cincĭ miliarde și 19 milioane de leĭ.

In anul acesta budgetele ministerelor de războiŭ ale statelor europene s'aŭ îmulțit cu aproape 600 milioane de leĭ.

Membriĭ secțiuneĭ Bucureștĭ aĭ Ligeĭ culturale sînt convocațĭ pentru ziua de 6 Iunie, orele 9 dimin., în sala Ateneuluĭ, pentru a proceda la alegerea de delegațĭ pentru congresul extraordinar al Ligeĭ, care se va ține la 24 Iunie, și în care se va lua în desbatere afacerea neînțelegerilor ce s'aŭ ivit în sînul comitetuluĭ Ligeĭ.

Ministerul domeniilor a pus în vînzare în loturĭ moșiile Ungurenĭ-Ojasca din Buzăŭ, Lucenĭ, Pĕtroia și Pîrlita-Ologenĭ din județul Dîmbovița.

Planurile de parcelare ale acestor moșiĭ sînt depusa deja la primăriile comunelor respective.

Sîmbătă seara, pe la 7 ore, a izbucnit un mare foc în strada Făinarĭ, la un birjar. Aŭ ars două case.

Se știe că abia sînt cîte-va săptămînĭ de cînd un alt foc, izbucnind tot la un birjar din strada Făinarĭ, a consumat alte vr'o 6 case.

Ni se scrie din *Zimnicea*:

Căpitanul Irimia însărcinat cu paza fruntariilor, întrebuințează soldațiĭ pentru treburile sale personale. In loc să știe pe la pichete, soldațiĭ păzesc porciĭ, cosesc fînul și culeg frunze proaspete din pădure pentru caprele căpitanuluĭ.

Nicĭ o inspecție cum se cade nu vine pe aicea.

Pentru a da o probă de cele despre maĭ sus, voiŭ spune că, anul trecut, gardul regieĭ monopoluluĭ Ghiță Stănculescu, aflînd despre o contrabandă de tutun, se duce pe malul Dunăreĭ ca să supravegheze pe contrabandiștĭ. Ajuns la pichet, vrea să ia un soldat în ajutor, însă găsește pichetul gol. Atuncĭ gardul se hotărăște să se întoarcă acasă; nu face însă zece pașĭ și un contrabandist îl și împușcă.

Atragem atenția D-luĭ Colonel Rudeanu asupra acestor denunțărĭ.

Examenele facultățiĭ de medicină se vor începe Mercurĭ.

In urma stăruințelor D-luĭ general Manu, construirea linieĭ ferate Bucureștĭ-Dudeștĭ-Oltenița se va începe în cursul acesteĭ verĭ.

La toamna anuluĭ viitor linia va putea fi inaugurată.

Mercurĭ se va face la ministerul de finance a 11-a tragere a titlurilor 4 la sută din 1889, împrumutul de 32 de milioane.

Se vor amortiza titlurĭ în valoare de 168,100 de francĭ.

La examenele din anul acesta ale elevilor claseĭ de declamație a conservatoruluĭ din Bucureștĭ se vor prezinta, pentru prima oară, și elevĭ preparațĭ în particular de D-niĭ Velescu, Nottara și de D-na Aristița Romanescu. Examenele se vor începe, ca de obiceiŭ, la 6 Iunie.

In fața crizeĭ ce a izbucnit în sînul comitetuluĭ central al Ligeĭ prin demisiunea D-lor G. C. Cantacuzino, St. Sihleanu, Delavrancea și Bianu, înscrierile de membri la Ligă urmează cu o activitate ne maĭ văzută. S'aŭ înscris pînă acum aproape o mie de membri și se vor maĭ înscrie încă vr'o două miĭ, căcĭ la 24 Iunie va fi alegerea nouluĭ comitet central și lupta se va da între conservatorĭ și liberalĭ.

Aceiașĭ activitate se desfășură și la secțiunile din țară ale Ligeĭ.

Tîrgul internațional de cereale din Viena se va ține în ziua de 11 August stil noŭ; aceasta în urma hotărîreĭ oficiale luate de comitetul Burseĭ comerciale, după o ordonanță a ministruluĭ comerciuluĭ.

Se răspîndise svonul că holera ar fi isbucnit la Constantinopol. — O depeșă a *Agențieĭ Romîne* desminte acest svon.

NOUL MINISTER UNGURESC

Budapesta, 28 Maiŭ. — Impăratul a primit după ameazĭ pe D. Wekerle într'o audiență de o jumătate ceas.

Telegraphen Correspondenz-bureau unguresc anunță că D. Wekerle a fost însărcinat de împărat cu formarea nouluĭ cabinet și a fost autorizat să prezinte pe D. Szilágyi, ca ministru al justițiĭ. *Foștiĭ miniștri îșĭ păstrează portofoliile, afară de D-niĭ Tisza, Csaky și Bethen.*

Numirea D-luĭ Iulius Andraszy ca ministru a latere și a baronuluĭ Eoetvoes ca ministru al instrucțiuniĭ publice este sigură.

Titularul agriculturiĭ nu e încă desemnat; îndată ce va fi convocat împăratul va comunica hotărîrea sa, care va fi imediat publicată.

SPECTACOLE

Grădina Casino. — In toate serile concerte musicale sub direcțiunea D-luĭ Peters.

Grădina Hugo. — In toate serile reprezentațiunĭ variate.

Grădina Stavri. — In toate serile representațiunĭ variate sub direcțiunea cu cunoscutuluĭ artist I. D. Ionescu.

FOIȚA ZIARULUI *ADEVERUL*

154

TAINELE NOPTEI

DE

M. E. BRADDON

LXXV

Simulacrul de cununie

— Eĭ bine, Ida, strigă baronetul, cum se face că nu eștĭ gătită? Vreaŭ să te duc, dragă, la Café de Paris și vreaŭ ca să fiĭ cea maĭ frumoasă femee care va pune azĭ piciorul acolo. Am închiriat acolo un salon particular. Harcourt, Vernon, de Resmond, francezul pe care l'aĭ văzut deunăzi, vor cina cu noĭ... Dar ce s'a întîmplat, dragă, eștĭ palidă ca un mort?

Ea îl privi cu o expresiune pe care nu o voiŭ uita nicĭ o dată.

— E foarte natural, Frederick, zise ea, ca să-țĭ placă să vezĭ pe *femeea D-tale* admirată.

La rîndul săŭ, el îngălbeni.

— Ce vreĭ să spuĭ, Ida? întrebă el.

Ea-ĭ repetă convorbirea pe care o auziserăm la Louvre, apoĭ așteptă în liniște răspunsul luĭ.

Urmă o tăcere palpitantă.

— Frederick! strigă ea pentru a pune capăt pauzeĭ acesteia, în care mi se părea că-ĭ aud bătăile inimeĭ, Frederick, ce aĭ de răspuns?

— Nimic!

Ea se ridică și înaintă spre dînsul împleticindu-se, cu mîinile împreunate și cu privirea fixă.

— Așa dar femeile acelea aŭ spus adevărul? întrebă ea.

— Da.

— Și eŭ sînt — întreținuta D-tale?

— Nu eștĭ femeea mea, răspunse el rece. De și te iubesc din inimă, nu sînt însă destul de bogat pentru a lua de nevastă pe fata unuĭ om ruinat. Motive de interes mă vor îndemna poate să contractez o căsătorie cu vr'o moștenitoare bogată; dar orĭ-cine ar fi aceea care va purta numele de lady Beaumorris, tu și numaĭ tu veĭ fi regina inimeĭ mele.

— Dar cununia aceea, înregistrarea?

Frederick ridică din umere.

— O comedie, copila mea, pe care am jucat-o pentru mulțămirea D-tale. Biuroul civil nu era alt-ceva de cît cabinetul unuĭ avocat, un biet nenorocit, care face totul pentru o bancnotă.

Ea nu maĭ zise un cuvînt, nu scoase nicĭ un țipăt.

— M'am temut mereŭ de scena asta, adaose el liniștit. Mulțămesc luĭ D-zeŭ că s'a isprăvit.

Se pregătea să iasă din odae. In același moment ea căzu grămadă la pămînt. Infuriată, încuiaiŭ ușa cu cheia și aruncaiŭ cheia prin fereastra de chisă.

— Cel puțin nu veĭ eși din casa asta, strigaiŭ eŭ, veĭ sta pentru a fi martor la suferințele victimeĭ D-tale.

LXXVI

Fuga Ideĭ

— Ajutată de sir Frederick, urmă bolnava, ridicaĭ pe tînăra nenorocită și o puseĭ pe o canapea în camera sa de culcare. Baronetul era ca un om care-șĭ pierduse mințile. Ucisese pe Ida sa adorată, zicea el, asasinase pe singura femee pe care a iubit-o vr'o dată.

Orĭ-cît de mișel era, durerea luĭ mi se păru sinceră și cred că dacă mama D-tale șĭ-ar fi revenit curînd în fire și s'ar fi însănătoșat, el șĭ-ar fi reparat infamia făcînd din Ida femeea sa legitimă; dar nu fu așa.

Sărmana mea stăpînă zăcu multe zile în prada unor frigurĭ cerebrale; cînd se jeluia de soarta sa tristă și copleșea pe soțul săŭ de mustrărĭ; cînd chema pe tată-săŭ în ajutor; cînd, în fine, conjura pe ceĭ din jurul săŭ ca s'o apere de furia acestuĭ tată ofensat.

Cîte-va zile și cîte-va nopțĭ, sir Frederick veghiă cu răbdare împreună cu mine lîngă patul victimeĭ sale. El nu-mĭ arătă nicĭ o supărare pentru cuvintele ce-mĭ scăpaseră, cînd văzusem pe sărmana mea Ida căzînd la pămînt fără cunoștință. Primejdia în care se afla aceea pe care el o iubea — cu patima unuĭ desfrînat, ce e dreptul — cu toată puterea de care el era capabil, îl absorbea cu totul.

Starea bolnaveĭ se înrăia din zi în zi; mediciĭ nu speraŭ de loc în vindecarea eĭ. Va putea, ziceaŭ eĭ, să maĭ zacă vr'o cîte-va lunĭ, să-șĭ recapete o parte din sănătate, dar nicĭ o dată mintea nu-ĭ va maĭ fi cum a fost.

Cît-va timp baronetul se lăsă în prada disperăreĭ. Simțea că, dacă crima sa nu se chema crimă în ochiĭ oamenilor corupțĭ, în ochiĭ luĭ D-zeŭ el era ucigașul tinereĭ femeĭ. Palid și cu inima zdrobită, el tremura ascultînd vorbele din delir ale victimeĭ sale.

Ochiĭ eĭ intrațĭ în fundul capuluĭ și arzătorĭ păreaŭ a-l scotoci pînă în fundul sufletuluĭ și, în sfîrșit, ne maĭ putînd îndura vederea suferințelor eĭ, el fugi.

— Cum? strigă Rosa, o părăsi? O părăsi tocmaĭ în ceasul disperăreĭ?

— Da, răspunse bătrîna, firea-ĭ egoistă îl îmboldea să fugă de aceea, al căreĭ fie-care cuvînt chinuia conștiința luĭ vinovată. El părăsi Parisul și se întoarse în Anglia, lăsînd o scrisoare la adresa mea și un portofoliŭ cu bancnote în sumă de două sute de lire sterline.

Scrisoarea era foarte scurtă. Zicea că-ĭ e cu neputință să maĭ stea privind la suferințele pe care le pricinuise aceleia care-ĭ era așa de scumpă. Incredința pe Ida îngrijirilor mele și-mĭ lăsa o sumă de banĭ pentru trebuințele eĭ, sumă pe care o va reînoi din timp în timp.

— Și atîta tot? șopti Rosa.

— Da. Simțiĭ atuncĭ cît de mare fusese vina mea de a fi ajutat pe acest infam ca să sevîrșească ruina stăpîneĭ mele. Cu cîtă amărăciune îmĭ aduceam atuncĭ aminte de noaptea fatală, în care un bilet de o sută de livre îmĭ cumpărase complicitatea vinovată și mă făcuse să-mĭ calc datoriile.

— Dar mama știa de plecarea luĭ sir Frederick? Aflase ea că era părăsită?

— Abia după treĭ lunĭ de la plecarea luĭ din Paris. In tot timpul acesta eŭ vegheam lîngă dînsa; cînd tremurînd pentru zilele eĭ, cînd sperînd în vindecarea sa; ascultînd în fie-care zi verdictul doctoruluĭ, ca și cînd propria mea viață ar fi atîrnat de vorbele luĭ. In sfîrșit, se făcu o schimbare într'însa; delirul o părăsi, deveni cu totul liniștită și tăcută și un fior de groază mă trecu la gîndul că schimbarea aceasta anunța sfîrșitul eĭ apropiat.

Spuseĭ doctoruluĭ temerile mele; el mișcă trist din cap. Era un om bun, care ne arătase, mameĭ D-tale și mie, mult devotament.

(Va urma).

UN OMOR NEPEDEPSIT

Ni se denunță următoarele fapte întîmplate în comuna Poeana plasa și județul Prahova.

In ziua de 14 Octombre 1893 cîrciumarul Radu Strîmbănescu din numita comună a fost bătut într'un mod îngrozitor de primarul împreună cu doi consilieri comunali, apoi tîrît la primărie și bătut din noŭ,—sub cuvînt că ar fi gazdă de hoți.

După ce-a scos un certificat de la doctorul plaiului, Nicolaŭ, săteanul Strîmbănescu i-a dat în judecată pe bătăuși, însă afacerea s'a făcut mușama.

După ce-a zăcut vr'o cîte-va luni, a fost adus la spitalul Brîncovenesc, de unde intorcîndu-se la țară, a murit în ziua de 21 Maiŭ.

Făcîndu-se autopsia cadavrului de către D. doctor al plaiului față de D. procuror, *s'a constatat că moartea a provenit din bătaie.*

La proces însă martorii, cari aŭ văzut cum săteanul Radu Strîmbănescu a fost bătut de primar, n'aŭ îndrîznit să spuie adevărul, de frica persecuțiilor din partea primarului, așa că după cît se pare, afacerea a rămas baltă.

Primarul umblă prin comună amenințînd pe cei cari aŭ fost martori și zicînd că nu se teme de nimic, de oare-ce îl protejează D. Cantacuzino, președintele Senatului.

Ce face parchetul de Prahova?

Este oare și el la ordinele Nababului de Prahova?

DIN FOCȘANI

(Corespondență particulară a *Adevărului*)

Este pe la noi un domn revizor școlar, *C. I. Lupu,* care în privința corectitudinei sale, lasă foarte mult de dorit.

De și înlăturarea acestui revizor a fost cerută de cei mai mulți reprezentanți ai Putnei, el stă totuși la locul săŭ fără nici o grijă.

Mania de căpetenie a D-lui revizor *Lupu,* este de a înjura corpul didactic de la școalele primare din Putna, fără nici o socoteală.

Ca dovadă publicăm, mai la vale o copie de pe un referat către ministru al numitului revizor:

Regatul Romîniei
Revizoratul școalelor din jud. Putna
No. 997.
Focșani 1893, 10 August.

Domnule Ministru,

Intre institutorii din acest județ, nu există nici un normalist (absolvent al școalei normale de institutori). De aceea, ori de cîte ori inspectez o școală primară, prima insuficiență ce constat în cele mai multe locuri, este lipsa unei culturi speciale didactice, cultură care singură poate forma pe adevăratul educator într'o școală primară. Cu cîte-va clase secundare, s'aŭ instalat institutorii de pînă acuma în posturile lor. Și îndată ce aŭ urcat treptele catedrei, aŭ crezut că cu puțină osteneală trebue a-și forma metodă și a deveni un bun institutor.

Simpla rutină formată în primii ani ai carierei, aŭ considerat'o drept metoda bună și cer 2 normaliști la 2 clase suplinite etc. etc.

Primiți etc.

(ss.) Revizor școlar, *C. I. Lupu.*

Dacă cele scrise în acest referat sînt adevărate, cum se face că nu s'a luat nici o măsură? Și mai ales cum se face, că la ori ce inspecții, numitul revizor nu găsește destule cuvinte de laudă pentru institutori?

Cum se face că în conferința de după paști, ținută în fața a 30 de institutori și institutoarea, a spus că toți titularii s'aŭ distins în lecții practice, în cît le-a mers vestea în toată țara.

Cînd a spus adevărul?

Toată lumea este indignată de purtarea acestui individ.

Face-se va dreptate, măcar de astă dată?

Un putnean.

HOLERA

Petersburg, *29 Maiŭ.* — Buletinul Holerei. — *In orașul Varșovia, de la 3 Maiŭ pînă la 21 Maiŭ (st. v.) aŭ fost 19 cazuri și 13 decese; în guvernămîntul Varșoviei (de la 15 pînă la 21 Maiŭ) 58 cazuri, 7 decese; în guvernămîntul Tula 5 cazuri, 1 deces; Petrikan, 1 caz, 1 déces; Radom, 3 cazuri, 1 deces; Kovno, 1 cas; Plotsk (de la 8 pînă la 14 Maiŭ) 56 cazuri, 23 decese; în Podolia (de la 12 pînă la 18 Maiŭ) nici un caz.*

STAMBULOV ÎN OPOZIȚIE

Sofia, 29 Maiŭ.—*Svoboda* publică programul opozițiunii relativ la politica streină. Partidul liberal va menține observarea celor mai bune relațiuni cu Turcia și va stărui pentru încheerea unui tractat ofensiv și defensiv cu puterea suzerană. Va sprijini politica triplei alianțe și a Angliei în Balcani, pentru că numai grație acestei politici s'a putut ocroti existența Bulgariei ca stat autonom.

Partidul liberal va susține menținerea raporturilor amicale cu statele Balcanice și mai cu seamă cu Romînia, care este aliata naturală a Bulgariei și cu care trebuie căutat a se încheia un tractat defensiv.

Partidul va lucra pentru recunoașterea prințului, însă fără concesiuni care ar putea vătăma independența Bulgariei saŭ pozițiunea prințului.

CONFLICT FRANCO-SIAMEZ

BANGKOK, 29 Maiŭ. — Siamezii aŭ refuzat să predea pe Phrayot, omorîtorul inspectorului francez Grosguérin și aŭ voit să împedece pe Francezi ca să pue mîna pe canoniera în care Phrayot se găsește prizoner. Ministrul de externe a plecat pentru a face regelui raportul săŭ asupra afacerii.

Tribunalul constituit pentru a judeca pe Phrayot a fost dizolvat.

Francezii iaŭ măsuri pentru a prinde pe Phayot și pentru a sili pe Siamezi să recunoască suzeranitatea Franției.

Acest incident a provocat o mare emoțiune.

EDIȚIA A TREIA

ULTIME INFORMAȚIUNI

De la consiliul comunal al capitalei

O ședință foarte importantă. — Lucrări însemnate s'aŭ hotărît

Băi populare

D. Filipescu, primarul capitalei, a încunoștiințat Simbătă seara consiliul comunal despre următoarele însemnate lucrări cari se vor face în Capitală:

Se vor instala pe piața Bibescu Vodă, lîngă strada Poetului, băi populare eftine și după modelele cele mai perfecționate. *O bae caldă va costa numai 10 bani.* — Costul acestor băi se va urca la 150,000 de lei.

Expoziția industrială permanentă

Primăria va adăoga încă 50,000 de lei la fondul de 40,000 pe care i-l'a oferit un grup de industriași romîni, ca să se facă la Moși un pavilion pentru expoziția mărfurilor industriale și pentru cereale.

Un noŭ bulevard

Consiliul de miniștri aprobînd crearea bulevardului Colțea, primăria a intrat în tratative cu o companie franceză care oferă următoarele condiții.

Compania va da primăriei 5 milioane, în schimb ea va primi gratis terenurile învecinate pentru a ridica clădiri pe ele; aceste clădiri să fie scutite de impozitul fonciar timp de 15 ani. Bulevardul să fie gata, dimpreună cu clădirile în 5 ani.

Pavarea și canalizarea bulevardului rămîn pe seama primăriei.

Hală și piață

Se va construi o nouă hală pe calea Călărașilor, la Ghenea. In plus, în strada Dudești se va face o piață de legume, fructe și lemne.

Costul ambelor lucrări va fi de 170 mii lei.

Localul Primăriei

Se va deschide o nouă stradă care să meargă de la biserica Eni și pînă în strada Sc. une, aci, între bulevardele Carol și Colțea, să se clădească un local pentru Primărie.

Gunoaele

Se va construi o nouă gară de gunoae care va costa cam vre-o 100.000 de lei.

In plus se va pune în aplicare sistemul arderei gunoaelor într'un cuptor anume construit pentru asta.

O nouă canalizare

Sistemul actual de canalizare suferind din pricina nivelului orașului, se vor construi basine puternice din care să se poată repezi cantități mari de apă și cu mare forță prin canale.

Cu modul acesta se speră că se va putea aplica sistemul *tot la canal,* iar casele abonate vor plăti zece lei pe an.

De asemenea se vor lua măsuri ca zăpada din oraș să se poată scurge tot prin canale.

Pavajul

S'a hotărît să se cheltuiască anul acesta peste un milion cu pavarea a mulțime de strade.

Alimentarea cu apă

Cele 15 puțuri săpate pe o întindere de 90 de hectare pe moșia Joița, aŭ dat apă abundentă și bună, avînd temperatură între 12° și 13°, cînd aerul de afară avea 29°.

Această apă analizată la dr. Babeș și D. Bernarth a fost găsită bună de băut și fără materii de origină minerală saŭ animală, periculoase.

Apa pentru capitală se va putea dar aduce de la Joița din 300 de puțuri, în cantitate suficientă.

Această aducere va costa numai *un milion* și va aduce primăriei un venit de peste 700,000 de lei anual.

Primele lucrări aŭ și fost încredințate casei Bob și Reuter din Manheim.

Derivația Argeșului

Dar pentru a face posibil sistemul de *tot la canal* și pentru a da putere apei de la Zoița să se urce la înălțimele trebuitoare, trebue apă multă și presiune mare.

Curgerea Dîmboviței e neîndestulătoare, se va abate însă din Argeș un canal care să aducă Dîmboviții 10 metri cubi de apă pe secundă, ceea ce ar constitui o putere de 1600 de cai, putere mai mult de cît suficientă pentru trebuințele de mai sus.

Primăria ar putea chiar vinde o parte din această putere diferiților industriași din capitală.

Intrepozite

Se vor construi pe cîmpul Giagoca, în Calea Rahovei, întrepozite de mărfuri în tocmai ca la Brăila și Galați. Comercianții cari vor depune mărfurile în aceste intrepozite, vor putea face împrumuturi pe Waranturi și altele.

* * *

Mîine vom da și părerile noastre asupra acestor lucrări.

Criza ministerială

Neînțelegerile și certele între miniștri continuă a se accentua mereŭ chiar și asupra cestiunilor celor mai neînsemnate și dacă criza ministerială ce a izbucnit Simbătă s'a putut aplana în aparență, ea nu va întîrzia a izbucni din noŭ cu mai multă putere.

Evenimentul zilei este aplanarea crizei. Iată detaliile pe care le avem din sorginte autorizată:

* * *

Regele a primit Simbătă după amiazi pe D. general Manu în audiență privată și a insistaŭ mult pe lîngă el ca să primească portofoliul ministerului de răsboiŭ. D. general Manu a declarat Regelui, că e dispus a primi ministerul de răsboiŭ, cu condiția însă, ca ofițerii de cavalerie demisionați să fie rechemați în serviciŭ și să fie exclus amestecul consiliului de miniștri în afacerile armatei.

* * *

Consiliul de miniștri discutînd condițiunile D-lui general Manu, le-a respins cu majoritate.

In urma acestei hotărîri a izbucnit apoi cearta, care s'a sfîrșit cu amenințarea D-lui Carp de a se retragea din minister.

* * *

Ieri s'a ținut un consiliŭ de miniștri sub președinția Regelui.

Regele a intervenit cu o energie neobicinuită, care a uimit pe toți miniștrii, pentru aplanarea neînțelegerilor. Convingîndu-se, că condițiunile D-lui general Manu nu s'ar putea primi fără a se aduce o zguduire actualei organizații a armatei, Regele, în calitate de șef suprem al armatei, a ordonat telegrafic D-lui general Barozzi să primească portofoliul războiului.

D. Barozzi s'a executat și a anunțat că vine în Capitală imediat pentru a se supune voinței Regelui.

* * *

Pentru evitarea altor neînțelegeri, în același consiliŭ s'a hotărît ca numirea D-lui colonel Rasty, în capul jandarmeriei, să se amîne.

In privința numirilor la Casație și a înaintărilor la gradul de general, nu s'a putut hotărî nimic. Aceste două cestiuni vor fi în curînd mărul discordiei.

Deci criza ministerială s'a amînat pentru un moment.

Mai mulți cetățeni s'aŭ presintat astă-zi în redacțiunea noastră și ni-s'aŭ plîns că eri cu ocaziunea tîrgului Moșilor, o mulțime de pasageri s'aŭ pus de la bariera Moșilor în vagoanele vechei companii de tramvaie plătind taxa de 40 bani pentru întreaga linie, însă în piața Sf. Gheorghe aŭ fost lăsați în drum, iar cei cari plătiseră întreaga taxă pînă la șosea, aŭ trebuit să plătească o nouă taxă de 40 de bani pentru restul liniei.

Atragem atențiunea direcțiunei companiei asupra acestor abuzuri și sîntem siguri că va lua măsurile necesare pentru ca publicul să nu mai fie ast-fel jefuit căci aceasta ar putea da loc la neînțelegeri între public și personalul direcțiunei.

O ultimă telegramă ne informează că ministerul unguresc s'a format așa cum se arată în telegrama din Pesta pe care o publicăm mai sus. Portofoliul agriculturei va fi ținut *ad-interim* de D. Fejérváry, ministrul apărărei naționale.

Ziarele unguresti anunță că procesele verbale ale ședințelor Curții cu jurați din Cluj, dimpreună cu actele alăturate, formînd trei dosare voluminoase, vor fi puse în ordine pe la sfîrșitul lunei Iunie st. n. Imediat dosarele se vor trimite Curței de casație, care va amîna ori-ce alt proces și se va ocupa de cererile de nulitate ale condamnaților. Această lucrare va fi terminată în cîte-va săptămîni.

Sentința definitivă în procesul Memorandului va fi deci cunoscută pe la 10—20 ale lunei Iulie st. n.

Cu începere de la 11 Mai a fost autorizată și comuna Corabia a percepe taxele comunale conform legei maximului.

ULTIME TELEGRAME

Petersburg, 29 Maiŭ. — Raportul oficial asupra stărei semănăturilor pînă la 15 Maiŭ constată că frigul din cele două săptămîni din urmă a împedicat întru cît-va desvoltarea cerealelor în teritoriile din Nord-Est și Nord-Vest. Starea grîului este mijlocie în aceste părți. Este destul de bună în Rusia de Europa, în Polonia și în Caucazia septentrională; foarte bună în teritoriile din Sud-Vest. Impozitele directe în timpul celor dintîiŭ 4 luni ale anului aŭ dat 5¼ milioane mai mult de cît în aceeași perioadă din anul 1892.

La administrația acestuĭ ziar se află hîrtie (maculatură) de vînzare cu chilogr.

Tipografia Nouă Pasagiul Bănceĭ Nationale, casele Karageorgevicĭ No. 19

Tipărit pe hîrtie din fabrica LETEA